



URZĄD MIEJSKI W GŁIWICACH

BR.0003.230.2020

Gliwice, 23.07.2020 r.

nr kor. UM.673431.2020/AK



Paweł Wróblewski
Radny Rady Miasta Gliwice

ul. Zwycięstwa 21
44-100 Gliwice
Tel. +48 32 231 30 41
Fax +48 32 231 27 25
boi@um.gliwice.pl
www.gliwice.eu

*Godziny pracy Urzędu
Miejskiego:*
poniedziałek - środa:
8:00 - 16:00;
czwartek: 8:00 - 17:00;
piątek: 8:00 - 15:00

Wydział Usług Komunalnych

ul. Zwycięstwa 21
44-100 Gliwice
Tel. +48 32 238 54 21
Fax +48 32 238 55 80
uk@um.gliwice.pl

W odpowiedzi na pismo proszę powołać się na nr sprawy: BR.0003.230.2020

Dotyczy: zapytania o czynniki wpływające na wzrost cen odbioru odpadów komunalnych

Odpowiadając na interpelację z dnia 17 lipca 2020 r. informuję, że koszty zagospodarowania systemu odpadami komunalnymi to:

- koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- koszty obsługi administracyjnej systemu,
- koszty edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi,
- koszty tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych,

Największą część kosztów stanowią koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych wynikające z umowy z firmą Remondis Gliwice Sp. z o.o. W stosunku do poprzednio zawartej umowy (lipiec 2017 – grudzień 2019) koszty te wzrosły o 67%.

Obecnie zawarta umowa na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych obowiązująca od 1 lipca br. do 30 lipca 2022 r. to wartość prawie 84 mln złotych. Około 60% całej umowy stanowią koszty, niezależne od przedsiębiorcy świadczącego usługę, prawidłowego zagospodarowania, odzysku, unieszkodliwiania, odpadów uwzględniające:

- konieczność systematycznego osiągania wzrostu poziomu odzysku, przy braku zdecydowanego wzrostu segregacji odpadów u źródła,
- ograniczenia dotyczącego składowania bioodpadów.

Wzrost omawianych kosztów jest także wynikiem dodatkowych obostrzeń:

- konieczność instalacji wizyjnego systemu kontroli miejsc magazynowania odpadów w systemie online dostępnego między innymi dla WIOŚ,
- konieczność wyposażenia instalacji w system ochrony przeciwpożarowej dla obiektów.
- konieczność modernizacji miejsc składowania odpadów,
- konieczność posiadania tytułu prawnego w postaci aktu własności gruntu na którym zlokalizowana jest instalacja przetwarzania odpadów komunalnych,
- konieczność zabezpieczenia roszczeń – obowiązkowe zabezpieczenie finansowe w przeliczeniu na ilości magazynowanych odpadów (ubezpieczenie, depozyt bankowy),
- konieczność prowadzenia ewidencji w bazie BDO

Wpływ ma także wzrost opłaty marszałkowskiej, którą uiszcza składowisko za możliwość składowania frakcji resztkowej (pozostałej po segregowaniu odpadów zmieszanych).

Pozostałe 40% wartości umowy to koszty przedsiębiorcy tj. transport, urządzenia techniczne, pracownicy, obsługa oraz dostawienie i utrzymanie pojemników na odpady komunalne. Na koniec ubiegłego roku na terenie miasta znajdowało się ponad 47 tyś. pojemników, co stanowi wartość prawie 9 mln złotych.

Rosnące koszty funkcjonowania PSZOK, zależą w głównej mierze od ilości odpadów komunalnych oddanych przez mieszkańców. W porównaniu do roku 2017 ilość oddanych odpadów wielkogabarytowych wzrosła czterokrotnie, a zużytych sprzętów ponad dwukrotnie. Ponadto wzrasta także ilość przyjmowanych frakcji odpadów wskazanych ustawowo (od stycznia 2020 r. są to 3 dodatkowe frakcje).

Jeśli chodzi o metody naliczania opłat, ustawa przewiduje następujące sposoby jej obliczania stanowiące iloczyn:

1. Powierzchni lokalu mieszkalnego.
 2. Liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość.
 3. Ilości zużytej wody z danej nieruchomości.
- oraz ustalonej stawki opłaty.

****UWAGA: Kalkulacja metod została przeprowadzona w styczniu 2020r i uwzględnia dane na tamten okres.***

Metoda od powierzchni nieruchomości zamieszkałej (aktualnie obowiązująca):

Podstawa obliczenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami od powierzchni lokalu mieszkalnego	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Dostępność danych do obliczeń stawki (Urzędowe bazy danych) Niezmienność czynnika determinującego wysokość opłaty (stała powierzchnia lokalu) i łatwość wyliczeń.</p> <p>Korzystna dla rodzin wielodzietnych.</p> <p>Najniższe koszty administracyjne w związku z brakiem konieczności częstego aktualizowania złożonej raz deklaracji.</p> <p>Zlikwidowanie ryzyka manipulacji danych w deklaracjach, które wystąpić mogą w pozostałych metodach.</p> <p>Zapewnia szczelność systemu.</p> <p>W związku z czasowym pobytem studentów w okresie akademickim właściciel wynajmujący nieruchomości ponosi stałe koszty gospodarki odpadami, bez konieczności ciągłych zmian deklaracji.</p>	<p>Dla gospodarstw jednoosobowych, zamieszkujących duże powierzchnie może generować wysokie opłaty. (Dla mniej zamożnych, starszych mieszkańców możliwe skorzystanie jest z dopłaty na podstawie Zarządzenia nr PM-5762/18 w sprawie określenia zasad udzielania osobom starszym dofinansowania do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w formie zasiłków celowych).</p>

Stawki obowiązujące mieszkańców Gliwic za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Stawki obowiązujące od 01.07.2019 r.

1).dla lokali mieszkalnych o powierzchni mniejszej lub równej 60 m ² :	0,55 zł od 1 m ² powierzchni;
2) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 60 m ² i nie większej niż 90 m ² :	0,55 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,43 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² ;
3) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 90 m ² i nie większej niż 120 m ² :	0,55 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,43 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² do 90 m ² włącznie,
	0,30 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 90 m ² ;
4) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 120 m ² :	0,55 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,43 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² do 90 m ² włącznie,
	0,30 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 90 m ² do 120 m ² włącznie
- 0,15 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 120 m ²	

Stawka w 2019 r. dla rodziny zamieszkującej nieruchomość o powierzchni:

- 60 m² wynosiła 33 zł. ,
- 100 m² wynosiła 48,91 zł.

Należy zauważyć, że w Gliwicach najwięcej zamieszkuje rodzin 3 i 4 osobowych. Szacunkowa stawka w przeliczeniu na 1 osobę wyniosła w 2019 r. 8-12 zł.

Stawki obowiązujące od 1.01.2020 r.

1).dla lokali mieszkalnych o powierzchni mniejszej lub równej 60 m ² :	0,68 zł od 1 m ² powierzchni;
2) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 60 m ² i nie większej niż 90 m ² :	0,68zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,52 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² ;
3) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 90 m ² i nie większej niż 120 m ² :	0,68 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,52 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² do 90 m ² włącznie,
	0,32 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 90 m ² ;
4) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 120 m ² :	0,68 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,52 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² do 90 m ² włącznie,
	0,32 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 90 m ² do 120 m ² włącznie
- 0,15 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 120 m ²	

**Stawka w 2020 r. (przy utrzymaniu obowiązujących stawek)
dla rodziny zamieszkującej nieruchomość o powierzchni:**

- 60 m² wyniesie 40,80 zł. ,
- 100 m² wyniesie 59,60 zł.,

co w przeliczeniu na 1 osobę dałoby stawkę 10 zł.-15 zł.

Ewentualne stawki (podwyżek) od 1.10.2020:

1).dla lokali mieszkalnych o powierzchni mniejszej lub równej 60 m ² :	1,05 zł od 1 m ² powierzchni;
2) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 60 m ² i nie większej niż 90 m ² :	1,05zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,79 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² ;
3) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 90 m ² i nie większej niż 120 m ² :	1,05 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,79 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² do 90 m ² włącznie,
	0,42 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 90 m ² ;
4) dla lokali mieszkalnych o powierzchni większej niż 120 m ² :	1,05 zł od 1 m ² powierzchni do 60 m ² włącznie,
	0,79 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 60 m ² do 90 m ² włącznie,
	0,42 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 90 m ² do 120 m ² włącznie
- 0,20 zł od 1 m ² powierzchni powyżej 120 m ²	

Stawka do 2022 r. uwzględniająca deficyt 13 mln. dla rodziny zamieszkującej nieruchomość o powierzchni:

- 60 m² wyniesie 63,00 zł. ,
- 100 m² wyniesie 100,90 zł.,

co w przeliczeniu na 1 osobę dałoby stawkę 15 zł.- 25 zł.

Metoda od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość:

Podstawa obliczenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość	
Mocne strony	Słabe strony
<p>Sprawiedliwa przy podaniu prawdziwych danych w deklaracjach (zgodnych ze stanem faktycznym).</p>	<p>Brak możliwości zweryfikowania rzeczywistej liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość (uniknięcie manipulowania danymi dotyczącymi liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość, ukrywanie stanu faktycznego przez mieszkańców przy wypełnianiu deklaracji).</p> <p>Ustawa nie precyzuje definicji mieszkańca zamieszkującego daną nieruchomość oraz definicji zamieszkania.</p> <p>Zmienna liczba mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość (migracja, urodzenia, zgony) – konsekwencją ponowne deklaracje korygujące.</p> <p>Duża dynamika zmian w liczbie mieszkańców.</p> <p>Metoda szczególnie niekorzystna dla rodzin wielodzietnych (wysoka opłata).</p> <p>Zniesienie obowiązku meldunkowego od 1 stycznia 2014 r.</p> <p>Dodatkowe ewidencje i kontrole celem weryfikacji deklaracji (wzrost liczby zatrudnionych pracowników) – wyższe niż przy innych metodach koszty funkcjonowania systemu</p> <p>Wysokie koszty obsługi systemu ze względu na częste zmiany deklaracji i weryfikacji osób zamieszkujących daną nieruchomość (zwiększenie ilości etatów).</p>

W ślad za doświadczeniem innych gmin województwa śląskiego, które przyjęły sposób naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami od osoby (Zabrze, Ruda Śląska, Mysłowice, Sosnowiec), kalkulując stawkę

na mieszkańca należy założyć pomniejszoną o 15-25% liczbę mieszkańców, z uwagi na fakt ukrywania stanu faktycznego dotyczącego liczby mieszkańców zamieszkujących dane nieruchomości w deklaracjach dotyczących ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami.

	Liczba mieszkańców Gliwic na dzień 31.12.2019 r.	stawka w przeliczeniu na 1 mieszkańca w skali miesiąca 2019r	stawka w przeliczeniu na 1 mieszkańca w skali miesiąca 2020r dla ogółu kosztów wynikających z obecnej umowy (* z tabeli znajdującej się na początku analizy)
100%	171 894,00	13,74 zł	23,83 zł
Mieszkańcy -15% populacji	146 109,90	16,16 zł	28,03 zł
Mieszkańcy - 25% populacji	128 920,50	18,31 zł	31,77 zł

W analizowanej metodzie należy również wziąć pod uwagę potencjalne zniżki dla rodzin wielodzietnych wynikające z posiadania karty dużej rodziny, w związku z którymi osoby samotne oraz rodziny 2,3 osobowe zapłacą wyższą stawkę pokrywając niedopłatę wynikającą z wyżej wymienionej zniżki.

Metoda od ilości zużytej wody z danej nieruchomości:

Podstawa obliczenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami od ilości zużytej wody z danej nieruchomości	
Mocne strony	Słabe strony
Metoda korzystna dla gmin o charakterze turystycznym (zwiększone zużycie wody przekłada się na zwiększenie liczby turystów, czyli wytwórców odpadów), ponieważ można wtedy wyegzekwować od nich opłatę.	<p>Ilość zużywanej wody na terenie nieruchomości nie odzwierciedla faktycznej ilości wytwarzanych odpadów przez osoby zamieszkujące daną nieruchomość.</p> <p>Ryzyko nielegalnych podłączeń do ujęć wody oraz budowy nielegalnych studni głębinowych w obawie przed wysoką opłatą.</p> <p>Zróżnicowanie zużycia wody w okresie zimowym i letnim (ilość odpadów pozostaje na podobnym poziomie).</p> <p>Niesprawiedliwe wyliczenie kosztów w przypadku lokali nielicznikowanych.</p> <p>Poszkodowani mogą się poczuć mieszkańcy, którzy zużywają wodę do podlewania ogródków.</p> <p>Wysokie koszty obsługi systemu ze względu na częste zmiany deklaracji oraz weryfikację ilości zużytej wody (zwiększenie ilości etatów).</p>

Z danych otrzymanych od Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. wynika, że zużycie wody w nieruchomościach zamieszkałych na terenie Gliwic w 2019 r. wyniosło **5 975 193 m³**, co w przeliczeniu na 1 mieszkańca daje **3 m³** na 1 miesiąc.

W tej metodzie wysokość stawki na 1 mieszkańca wyniosłaby:

zużycie wody w 2019 r. w m ³	5975193
Liczba mieszkańców Gliwic na dzień 31.12.2019 r.	171894,00
W przeliczeniu na 1 mieszkańca m ³ /miesiąc	3
Stawka za 1 m ³	8,50 zł.

	koszty/ zużycie wody	w przeliczeniu na 1 os
2019 r.	4,74	13,74 zł
2020 r.	8,50	25,50 zł

Reasumując wyliczenia, wysokość stawki za gospodarowanie odpadami wyniosłaby;

Wielkość gospodarstwa domowego	2019 r. stawka miesięczna	2020 r. stawka miesięczna dla ogółu kosztów wynikających z obecnej umowy (* z tabeli znajdującej się na początku analizy)
jednoosobowe	13,74 zł	25,50 zł
dwuosobowe	27,48 zł	51 zł
trzyosobowe	41,22 zł	76,50 zł
czterooosobowe	54,96 zł	102 zł

Powyższe obliczenia zakładają średnie zużycie wody na poziomie 3 m³. Faktyczne stawki obliczane byłyby na podstawie realnego zużycia. Tak więc przykładowo mieszkaniec zużywający 8 m³ wody zapłaciłby 68 zł. miesięcznie.

Analizowana metoda wygenerowałaby spore koszty administracyjne tj. wiązałyby się ze zwiększeniem zatrudnienia w Wydziale Podatków i Opłat. Z szacunków opartych na przykładach innych gmin byłyby to wzrost zatrudnienia na poziomie minimum 6 etatów. Wzrost ten wynika ze znacznego przyrostu składanych deklaracji ok. 15 000. Zmiany w zużyciu wody spowodowałyby konieczność składania przez wszystkich właścicieli nieruchomości nowych deklaracji. Zwiększenie zatrudnienia wiązałoby się z również z koniecznością zapewnienia pomieszczeń dla pracowników, wyposażenia (w meble, stanowiska komputerowe itp). Skutkiem korekt deklaracji (15 tys.) składanych na początku roku w związku z rozliczeniem zużycia wody za rok poprzedni byłoby wydłużenie czasu ich obsługi (w tym obsługi klienta, weryfikacji, czynności podejmowane w stosunku do tych, którzy nie złożyli deklaracji itp.) na okres kilku miesięcy do pół roku, co z kolei

spowoduje problem z dochowaniem terminu płatności za I kwartał do 15.04.

Analizując koszty systemu gospodarowania odpadami należy zwrócić uwagę na ustawowy wymóg samofinansowania się systemu tzn. koszty muszą zostać w pełni pokryte z opłat mieszkańców. Gmina nie ma możliwości „dopłacania” do systemu. Obecny deficyt wynosi 13 milionów złotych, którego powody przedstawiono w piśmie jw. Dodatkowo zaległości mieszkańców w dokonywaniu opłat za gospodarowanie odpadami, które do 31.12.2019 r. wyniosły 872 788,93 zł,.

Ponadto należy zwrócić uwagę na działania podejmowane przez inne gminy województwa Śląskiego. Na podstawie ścisłej współpracy z gminami zrzeszonymi w Śląskim Związku Gmin i Powiatów. Na spotkaniach przedstawicieli związku, do których należymy, na bieżąco analizowany jest temat wyboru metody obliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W konsekwencji po doświadczeniach ubiegłych lat funkcjonowania systemu, coraz więcej gmin planuje bądź podejmuje już działania zmiany wyboru metody na metodę naliczania opłaty od powierzchni lokalu mieszkalnego, gdyż pozostałe metody, w większości przypadków od liczby mieszkańców, nie sprawdziły się. Metoda od metra kwadratowego powierzchni nieruchomości jest uważana za najszczelniejszą i najbardziej wiarygodną metodą, a Gliwice były przez lata przez przedstawicieli związku oraz innych gmin podawane jako przykład najlepszego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

W ostatnim czasie (w tym tygodniu) o dane dotyczące metody od powierzchni nieruchomości zwróciło się miasto Sosnowiec.

Naczelnik Wydziału
Usług Komunalnych

Mariola Pendzialek